

wijs bij hen
te brengen
ocheerl, maar
ke discipels
jezelf in 't
ig aan, alsof
in paar leze-
om 't Evan-
voelen zich
les van me
wien ik een
cudeau deed
n zoo goed-
maar zetten
aten 't daar
alen blijkaar
geloof zelfs
e willen van
T. is in 't
ctor moet er
Grieksch van

in weer vol
asium aan te
de rijzen tot
ank voor de
nog eens een
al zou mooi

peinzing.
an van „de
mij de vol-
ldige proeve

d.
hen behouden.
Jes. 63:9.

enwoordigheid
en zwijgens.
ht iets krach-
nds, maar wij
een liefelijken
achtigste is in
is het, dat de
het antwoord
at is het, dat
n iemand door
e een tot den
je smart." Het
gedaan wordt,
ons is. Zoo is
ik vraag niet
zijn van God,
welk doel Hij
is het voor
zeggen of niet
lerbelangrijke
wandelen. Zijn
s. Dat is alles,
rachel tusschen
leuge kauer.
nder dat een
d wordt. Staat
er vreugde is
En dat is de
j niet spreekt,
boodschap in
en daardoor

o, mijn God,
genwoordigheid
zen der golven
gewichtigste,
de zee is, en
liever den hoog-
posheid, zonder
met U, dan in
Uw tegenwoor-
t met Uw tegen-
w afwezigheid.
ving en in het
weten. Ik vraag
rheid, ik vraag
Uw verborgen-
dachten in een
wilt, de oorzaak
i tranen, maar
mer, waar niets
aar mij, dat in
e Een is, gelijk
aar mij, dat in
berg Sinai de
aar mij, dat het
ngestoken werd
niet hang voet
n zit: de Engel-
rdigheid, is ge

B. W.

Paulus aan de
grondtekst ver-
Grijdman.

na het openend
laring van den
lanus verscheen.

vervolgpreken

behandelde, interesseerde deze verklaring mij vanzelf te meer.

Met veel genoegen nam ik er kennis van. Zij past geheel in het kader van deze Schriftuit-
legging, welke immers een populair doel heeft.

Wetnu, deze verklaring is voor ieder begrijpelijk. Ook bewijst prof. Grijdman hier weer een seuren
werker te zijn. Hij stapt niet spoedig over iets heen,
Elke uitdrukking wil hij tot haar recht doen komen.

Gelukkig is deze kommentaar niet zoo met teksten
bezaaid als die van denzelfden schrijver op Johannes' Openbaring. Toch kon m.i. nog wel met minder volstaan.

Ook geloof ik, dat door meerdere beknoptheid het
werk nog zou hebben gewonnen.

Eindelijk verwonderde het mij, dat de Noord-Galatische
hypothese de voorliefde van den auteur heeft.

Maar laat ik hierbij mijn opmerkingen staken.

Al te veel opmerkingen kunnen zoo licht den indruk
vestigen, dat men een boek toch eigenlijk geen aan-
winst acht.

En dezen indruk zou ik niet gaarne bij onze lezers
achterlaten.

Ik wil hun juist een tegenovergesteld geven.

Voor de bediening des Woords zullen onze predikanten
er veel aan hebben.

En ook anderen kunnen er stichtelijk profijt van
trekken.

„Oudere Tijdgenooten", door A. Pierson.
Derde druk. Met een woord vooraf van J. C.
Rullmann.

Amsterdam, H. A. van Bottenburg.

Allard Pierson was, dank zij de genoege gratie,
een man van ongemeene gratie.

Hem te hooren mocht genieting zijn geweest.

Hem te lezen is dat evenzeer.

Distinctie! Kent u het woord? Zoo niet, zoek het
in een woordenboek op.

Kent u de zaak? Vraag dan, wie Allard Pierson was.
Zijn discipelen hebben, voorzover zij er vatbaar
voor waren, van zijn distinctie allen iets meegenomen.

Jammer, dat zoo'n man niet een der onzen was.

Toch behoeft dat geen beletsel te zijn „Oudere Tijd-
genooten", gelijk het hier vernieuwd voor ons ligt,
te lezen.

Het „woord vooraf" van Dr. J. C. Rullmann brengt
in deze evenwicht en resulteert evenwicht.

Piersons stijl kan de onze niet meer zijn.

Evenwel kan hij op onzen stijl gunstigen invloed
oefenen.

Iedere zin bijna is af. Keurig geslepen. Zacht fon-
kelend. Persoonlijk.

En wat ook een zeldzame gave is: zijn tijdgenooten
hebben hem hun waardeering niet onthouden. Hij mocht
dan ook in zijn voorrede op dit boekje roemen: „Neder-
land is een goede zangbodem. De roepende vindt
hier geen woestijn, maar weerklank en dikwerf bijval.
Wantte maakt ons warm."

Eovendien, wat kon hij typearen.

Zeker, hij vergiste zich wel eens.

Maar daartegenover staan teekeningen van personen,
welke hun diepst innerlijk inzicht maken.

Zoo etst hij b.v. Bilderdijk:

„Het eerste, dat in Bilderdijk boeit, is de burgerlijke
stand van dezen ongewonen man. Zijn vader heet
Nederland en zijn moeder Amsterdam. Het volk van
flegma en boert; van genoegelijke gezelligheid en deftige
welvaart, heeft moeten voortbrengen Spinoza, Rembrandt
en Bilderdijk: een uitgeworpen Jood en twee mannen
van de kunst, wier boedel om schulden is verkocht.
Onze nuchterheid heeft de bakermat moeten worden
van onverschrokken Monisme, onweerstaanbaar Toover-
licht, onverholen Mystiek. Spinoza is niet geboren aan
de Ganges, Rembrandt niet aan de Seine, Bilderdijk
niet te Assisi."

Daar hebt ge Bilderdijks wezen.

Onverhalen mystiek, geboren uit nuchterheid.

Wie hem zoo niet ziet, zal hem m.i. nooit begrijpen.

„Het boek der Psalmen, benevens eenige
Gerangen, bij de Gereformeerde Kerken van
Nederland in gebruik." Voor het rythmisch
gezag herzien door G. A. Goldschmeding
Dzn., Orgaanist der Gereformeerde Kerk te
Amsterdam.

Amsterdam, W. Kirchner.

Als warm voorstander van rythmisch zingen onzer
psalmen begroet ik deze eerstelingen op dit gebied met
ingenomenheid.

Of ik geen bedenkingen heb?

Hoe zou dat bij zulk een eerste poging anders kunnen?

In de oorspronkelijke rythmiek zijn nog al ingrijpende
wijzigingen aangebracht, die mij vrij subjectief en voor
mijn gevoel niet steeds gemotiveerd lijken.

Maar daarna zal elke uitgave, die het oude rythme
niet ongewijzigd weergeeft, noodzakelijk moeten lijden,
zij het ook misschien in minder sterke mate.

Ik zou er voortshands vrede mee gehad hebben,
wanneer geen enkele verandering werd voorgelagen,
toldat straks een eenigzins breede commissie van uiterst
deskundigen een koraalboek samenstelde, die door ge-
meene overleg geïrdagen, de subjectiviteit tot een minimum
herleidde.

Dij een uitgave als deze kon men desnoods ook
zonder noten volstaan, mits maar — en dan bij elk
vers — werd aangegeven, wat kort en lang was.

Wie kijkt er bij het kerkelijk gezang nog naar noten?

Zelfs bij mooilijke verzen doen 99 pct. der kerkzangers
het niet. Wat waarde hebben in dit boekje de noten
van het eerste vers voor den geheelen 119en psalm?

Ook had men, naar het mij voorkomt, in dit boekje
beter alle formulieren kunnen weglaten, dan er slechts
eenige geven.

Maar ik maakte reeds aanmerkingen genoeg.

De uitvoering van dit boekje voldoet aan hooge
eischen.

Het leent zich uitnemend voor geschenk.

Laat men het in den huiselijken kring, in scholen,
op vergaderingen onzer vereenigingen en niet het minst
op catechisatie gebruiken.

Tot dat er straks een beter komt of dit verbeterd wordt.
De oefening in dien tijd in rythmisch zingen ver-
kregen is de prijs van dit boekje meer dan waard.

„Scheurkalender 1923."

Geref. Traktantenootschap Filippus.

Het schied overtreft dat van vroegere Filippus-ka-
lenders niet.

De inhoud, waarop ik een proefsteek nam, is degelijk.

Het doel der uitgave: steun voor het evangelisatie-
met dezen kalender onder militairen e.a. sympathiek.

„Nieuwe uitdeeling-artikelen voor de Zon-
dagschool."

Rotterdam, J. M. Bredée's Boekhandel en
Uitgevers-Maatschappij.

Om wat nieuws op dit gebied zitten de besturen
onzer Zondagscholen herhaaldelijk verlegen.

De uitgave van deze kaarten in allerlei vorm, platen,
enz. helpt uit dien nood.

Het vernuft is hier aan het werk geweest.

„Loei en Leo", door Jan Veltman.

Rotterdam, J. M. Bredée's Boekhandel en
Uitgevers-Maatschappij.

Pakt het jonge volkje, hoewel we in verhaaltrant
en stijl gaarne wat meer aanpassing zagen bij onzen tijd.

„Een slachtoffer van Jaloezie", door J.
A. Schalekamp.

Rotterdam, J. M. Bredée's Boekhandel en
Uitgevers-Maatschappij.

Wie er zich een treureis mee korten wil, zal 't geen
kwaad doen. Overigens ware het wel gewenscht boekjes
van dit genre een beetje minder onmogelijk te maken.

„Hoofdzaken van Bijbelkennis I." Het Oude
Testament, door Dr A. Troelstra, 2e druk.

Amsterdam, H. A. van Bottenburg.

De Haagse predikant Dr A. Troelstra bezit het domum
docendi. Ook dit boekje bewijst het weer.

Zeer geschikt voor onze onderwijsinrichtingen.

Beter b.v. dan Zahn.

„Beknopt overzicht van de Gewijde Ge-
schiedenis", door H. D. Drenth. Eerste stukje.

2e vermeerderde druk.

Wageningen, Uitgevers-Mij. Gebr. Zomer en
Keuning.

De titel duidt het onderscheid aan met het vorige
boekje.

Kan uitnemend dienen voor repetitie.

Of ook als grondslag voor bredere mondelinge be-
handeling.

„Leven." Leesboek voor de Scholen met
den Bijbel, verzameld door P. den Boer en
J. C. de Koning, geïllustreerd door Tjeerd
Boltma. Eerste, tweede en achtste deel.

Rijswijk, H. J. Spruyt.

Eenzelfde gunstige recensie als over vroeger ver-
schenen deeltjes kunnen we over deze geven.

Hoe gaan onze leermiddelen op schoolgebied vooruit!

„Welke zijn de oorzaken van het Kerkelijk-
gescheiden leven der Gereformeerden in Ne-
derland?" door Dr C. B. Bavink te Rot-
terdam.

Aalst, N.V. de Graafschap.

Een gelakkige gedachte om het referaat, dat Dr Ba-
vink het vorige jaar op de Geref. Predikantenconferentie
hield en later breder uitgewerkt in „Geref. Theol. Tijd-
schrift" verscheen, afzonderlijk uit te geven.

Er zit veel studie achter.

O.m. wordt hierin geboden een beknopte geschiedenis
van het pletisme in Nederland.

Ook wordt daarin onze verhouding tot de Herv. en Chr.
Geref. Kerk besproken.

En dat op de meest kalme, zakelijke, bezadigde wijze.

Werde deze brochure algemeen gelezen!

„Dagen van goede boodschap I." In den
Kerstnacht, door Dr A. Kuypers.

Kampen, J. H. Kok.

Er is na dezen bundel van Kuypers onder ons nog
veel over het Kersfeest gemediteerd.

Maar wanneer Kuypers meditaties u door deze uit-
gave — in aangenaam symboliek gewaad — weer
onder de oogen komen, vraagt ge: wie heeft hem oer-
troffen? Of ook, afgingend: wie kwam hem nabij?

En dan hebt gij in die vraag reeds uw antwoord
gelegd.

„De beteekenis van de Homocopathie", door
P. L. van der Harst, met een voorwoord van
A. W. F. Idenburg.

Wageningen, Uitgevers-Mij. Gebr. Zomer en
Keuning.

Ken warme „Inleiding" op een vurig pleidooi.

Deze brochure maakte mij echter niet tot een bevoegd
beoordeelaar.

„Kleine Luyden", door Idardi. Schets uit
het Friesche dorpsleven.

Kampen, J. H. Kok.

„Kleine Luyden" doet even aan Jan Maclarens „Har-
ten van Goud" denken.

De meeste personages van dit boek hebben een adel-
lijken inborst. Tante Sien, de hoofdfiguur, is een engel
van Duitsche afkomst. Dominé Randwijk een model-
dominé. Sander de profeet een model-koopman. Jasper
een model-koster. Rijpkema een model-boer. Zelfs Sijke
Flodder en haar man Symen beloven op het laait
van het boek ook modellen te worden. Zelfs is Zorg-

vliet tot op zekere hoogte een model-dorp. Een Gerefor-
meerde Kerk is er niet, maar in de Hervormde Kerk
zijn de meditaties van Kuypers toch geen konfabandje.
Een soort eerheidskerk. Het socialisme wordt door één
speech van Dr Randwijk als een hol vat den bodem
ingeslagen. En verstandige vrouwen dat er zijn! Er zijn
natuurlijk ook stop-personen. Die zijn habbelachtig en
hebben andere ondeugden.

Wat de stijl van het boek aangaat, die is effen
als in den zomer de Loosdrechtsche plassen kunnen zijn.

Aan woordkunst doet de schrijver evenmin als aan
psychologische studie. Voor een verrassende zinswen-
ding komt ge nooit te staan. Voor een woord, dat ge in
het woordenboek niet vindt ook niet.

En toch... bevelen we dit boek aan...

Want hoevelen onder ons lezend publiek kunnen het
kunstgehalte van een boek waardeeren?

Dat geldt niet alleen van onze menschen, maar ook
van de menschen aan den overkant.

Als ge ziet, wat die laatste voor onbenullige boeken
vervalden, dan zijt ge blij, dat wij nog boeken van
Idardi hebben.

Want deze lof mag den schrijver niet onthouden:
hij is een knap verteller.

Stijlhardheden begaat hij niet en die zijn bij de
boeken van de menschen aan den overkant soms sche-
ring en inslag.

Geen opgeschroefde, maar echte godsvrucht laat hij
aan het woord komen.

En daardoor neemt hij ons vanzelf voor zich in.
Laten onze menschen maar „Kleine Luyden" lezen.

Er is een zegen in.

HEPP.

CORRESPONDENTIE.

Abonné's die ons nog zouden kunnen helpen aan
de Nummers 3 en 4 van den 1en Jrg. en de Nummers
11, 12, 13, 14, 24, 25 en 30 van den 2en Jrg. zouden
ons met toezending hiervan ten zeerste verplichten.

De Uitgevers

OOSTERBAAN & LE COINTRE.

KERKNIEUWS.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweemaal te:

Huizen, G. J. Goede te Westraan en A. G. Wolff te Loozen-
Vreeland.

Beroepen te:

Boerakker, A. J. Noordewier, cand. te Meppel.
Gonemuiden, P. Bruinsma te Tijnje.

Medemblik, S. de Bruijn te Den Haag, laatst pred. te
Oskaloosa (Iowa, N.A.).

Oligensplant, A. P. Lanting te Wolfaartsdijk.

Pieterburen, N. Woldinga te Midden.

Sothierum, C. J. Godings te Oosthem.

Westergest, J. Visscher te Hylard.

Bedankt voor:

Amsterdam, H. Bouwer H.Mz. te Heemstede.

Hoerde, Amersfoort en Sliedrecht, H. de Bruijn te Nieuwen-
dijk (N.B.).

Scherpenzeel, J. Lugtigheid te Uithuizermeeden.

Intrede te:

Marrum, Dr O. N. Oosterhof, Tekst Efese 6:19.

Schiedam, G. Krugswijk, Tekst Matth. 13:52.

Vlissingen, P. Ch. v. d. Vliet, Tekst Rom. 10:8-9.

Utrecht, A. Schippers, Tekst Joh. 14:6.

Emeritaat, Dr J. v. d. Vlies te Otterland, ontrij-
van de Classis Gorinchem eervol emeritaat.

CHR. GEREFORMEERDE KERK.

Beroepen te:

Gouda, J. D. Barth te Werkendam.

Hoogeveen, H. Velama te Kampen.

Veenendaal, P. J. de Bruin te Bunschoten.

Bedankt voor:

Amsterdam, G. Wisse te Arnhem.

Bilversum, A. M. Berckhoff te Bilversum.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Arnhem, J. van Amstel, cand. te Zeist.

Driezum, H. A. Leemans te Bodegraven.

Nijkerkerveen, J. Nauta te Workum.

Rouveen, H. A. Leemans te Bodegraven.

Aangenomen naar:

Maassluis, J. H. Pop te Puttershoek.

Bedankt voor:

Huizen, H. P. Stegenga te Langweer.

Linschoten, W. J. v. Lokhorst te Bunnik.

Afscheid van:

Burum, W. J. de Wilde, Tekst Hand. 20:32.

Beukelum, P. Prax, Tekst Hand. 11:23.

Ootmarsum, G. J. v. d. Flier Jr. Tekst Hand. 20:32.

Oudkerk, W. Hamilton Silvertown Hil. Tekst Ruth. 3:1.

Naar wij vernemen zal het Barink-Comité Maandag 4 Dec.
a.s., des middags om 3 uur, in het gebouw der Vrije
Universiteit, aan H. H. Directeuren de aangekochte Bibliotheek
en het geschilderde Portret van den overleden Hoogleraar
aanbieden en overdragen.